

Ministerie van Algemene Zaken
Minister President
Mr. Dr. J.P. Balkenende
Postbus 20001
2500 EA DEN HAAG

p/a Oxfam Novib
Mauritskade 9
Postbus 30919
2500 GX Den Haag
Nederland
T 070 342 1628
F 070 361 4461

Betreft: G20 top

Den Haag, 18 september 2009

Geachte heer Balkenende,

De bijeenkomst van de G-20 op 24-25 september 2009 beoogt de internationale samenwerking te versterken bij het bestrijden van de huidige mondiale crises: de financieel-economische, de voedsel-, de energie- en de klimaatcrisis. Wij zijn verheugd dat Nederland ook aan deze tafel meepraat, mede omdat Nederland één van de landen is die in dit debat aandacht vraagt voor de specifieke situatie van ontwikkelingslanden.

Wij vinden het positief dat de G-20 zich heeft uitgesproken voor hervormingen in de financiële sector, het aanpakken van belastingparadijzen en voor meer steun aan ontwikkelingslanden. Wij zouden graag zien dat deze positieve inzet zich ook vertaalt in ambitieuze en concrete maatregelen. Daarom willen wij u graag oproepen om zich bij de G-20 sterk te maken voor het volgende:

- 1. Hervorming en verduurzaming van de financiële sector:** De financiële sector behoort ten dienste te staan van reële economische ontwikkeling, van vermindering van de extreem ongelijke verdeling van welvaart, van kwalitatieve en universele toegang tot goederen en diensten, en van een duurzame samenleving. Het nationale en internationale debat over de hervorming van de financiële sector spitst zich toe op het strakker reguleren van de financiële markten en het inperken van bonussen. Wij bepleiten verdergaande maatregelen om de transparantie van en het toezicht op de financiële sector te vergroten en voor nieuwe regelgeving die de bijdrage van de financiële sector aan ecologisch duurzame ontwikkelingen waarborgt.
- 2. Het aanpakken van belastingparadijzen en terugdringen van kapitaalvlucht:** Ontwikkelingslanden lopen naar schatting jaarlijks 160 miljard dollar aan belastinginkomsten mis, met name omdat multinationale ondernemingen handig zijn in het ontwijken - en soms ontduiken - van belastingen. De G-20 zou overeenstemming moeten bereiken over concrete maatregelen om belastingvlucht tegen te gaan, zoals een multilateraal akkoord voor informatie-uitwisseling en een wettelijke verplichting tot automatische informatie-uitwisseling.

3. **Versterking van de positie van ontwikkelingslanden.** Ontwikkelingslanden hebben nauwelijks deel aan de oorzaken van de crises, maar deze treffen hen wel ongekend hard. Tegelijk wordt het leeuwendeel van de stimuleringspakketten niet in ontwikkelingslanden uitgegeven. De steun die de G-20 heeft aangekondigd, is bij lange na niet adequaat om de ontwikkelingslanden door de crisis te slepen. Nederland geeft internationaal het goede voorbeeld door 0,8% van het nationaal inkomen aan hulp uit te geven. Wij hopen dat Nederland zich ook wil inzetten voor alternatieve financieringsstromen, in het bijzonder een heffing op valutatransacties en een vrijwillige overdracht van SDRs van rijke landen naar arme landen, en voor een sterkere positie van ontwikkelingslanden in de Internationale Financiële Instellingen. Ook hopen wij dat u zich blijft inzetten voor additionaliteit van klimaatfinanciering.

Voor verdere details over deze voorstellen verwijzen wij u graag naar de bijlage.

Wij wensen u succes en wijsheid tijdens de beraadslagingen in Pittsburgh, en zien uit naar uw reactie.

Met vriendelijke groet, mede namens Daniëlle Hirsch, directeur Both ENDS, Ronald Gijsbertsen, directeur SOMO, Albert Hollander, voorzitter Tax Justice Nederland

Farah Karimi
Algemeen Directeur Oxfam Novib

Cc: Dhr. Wouter Bos, Minister van Financiën
Dhr. Maxime Verhagen, Minister van Buitenlandse Zaken
Dhr. Bert Koenders, Minister voor Ontwikkelingssamenwerking
Mw. Jacqueline Cramer, Minister van Ruimte en Milieu
Mw. Gerda Verburg, Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Aanbevelingen voor de G-20 top in Pittsburgh

De bijeenkomst van de G-20 op 24-25 september 2009 beoogt de internationale samenwerking te versterken bij het bestrijden van de huidige mondiale crises: de financieel-economische, de voedsel-, de energie- en de klimaatcrisis. Het is positief dat de G-20 zich heeft uitgesproken voor hervormingen in de financiële sector, het aanpakken van belastingparadijzen en voor meer steun aan ontwikkelingslanden. De uitdaging is nu om deze uitspraken te vertalen in concrete en ambitieuze maatregelen. Wij verwelkomen dat Nederland bij de G-20 meepraat en hopen dat de regering zich in Pittsburgh inzet voor de volgende concrete voorstellen.

1. Hervorming en verduurzaming van de financiële sector

De financiële sector behoort ten dienste te staan van reële economische ontwikkeling, van vermindering van de extreem ongelijke verdeling van welvaart, van kwalitatieve en universele toegang tot goederen en diensten, en van een duurzame samenleving. Het nationale en internationale debat over de hervorming van de financiële sector spitst zich toe op het strakker reguleren van de financiële markten en het inperken van bonussen. Wij bepleiten verdergaande maatregelen om de transparantie van en het toezicht op de financiële sector te vergroten. Nieuwe regelgeving moet de bijdrage van de financiële sector aan ecologisch duurzame ontwikkelingen waarborgen. Wij stellen in het bijzonder het volgende voor:

- Internationale afspraken voor regulering van de financiële sector moeten voorkomen dat overheden en toezichthouders elkaar beconcurreren met soepele toezichtvereisten en lage belastingtarieven. Publieke belangen en financiële stabiliteit dienen voorop te staan, niet de belangenbehartiging van de eigen financiële sector.
- Financiële producten (derivaten) zonder toegevoegde waarde voor de reële economie, maar wel met economische risico's in geval van crisis, dienen aan banden te worden gelegd. De G-20 moet komen tot een ambitieuze aanpak, waarbij de op EU-niveau voorgestelde regulering van alternatieve investeringsfondsen een minimum is.
- Er moet meer aandacht komen voor de samenhang tussen de financiële crisis met de andere grote huidige crises. Banken moeten worden gestimuleerd om MVO criteria toe te passen op hun investerings- en beloningenbeleid. Milieu- en sociale risico's dienen in alle kostenramingen te worden verdisconteerd. Een duurzaam krediet- en investeringsbeleid van banken zal een belangrijke bijdrage leveren aan het behalen van internationale klimaatdoelstellingen, een evenwichtiger mondiale voedselproductie en energiezekerheid.
- Liberalisering en deregulering van de financiële sector – frequent onderdeel van vrijhandels- en investeringsverdragen – dient niet langer te worden gestimuleerd. Het afronden van de Doha ontwikkelingsronde binnen de WTO wordt door vele gezien als belangrijke impuls voor de huidige verzwakte economie. De crisis maakt evenwel schrijnend duidelijk dat veel ontwikkelingslanden niet opgewassen zijn tegen de grillen van de geglobaliseerde wereldeconomie en daarom primair extra bescherming nodig hebben. De G-20 moet erop toezien dat aanvullende internationale regelgeving voor en toezicht op financiële markten operationeel zijn alvorens (financiële) diensten verder te liberaliseren (GATS).
- In de roep om meer vrijhandel en het bestrijden van protectionisme, mag niet worden

voorbijgegaan aan landen die met bepaalde vormen van marktbescherming – tijdelijk – zijn gediend. Gegeven de enorme asymmetrie tussen rijke en arme landen, die door de crisis alleen maar is versterkt - werkt een vrijere wereldhandel in het nadeel van de arme landen. Nederland moet zich ervoor inzetten het huidige internationale handelsbeleid door te lichten op de coherentie met duurzaamheids- en ontwikkelingsdoelstellingen.

2. Aanpakken van belastingparadijzen en kapitaalvlucht

Het aanpakken van belastingparadijzen en terugdringen van kapitaalvlucht is voor ontwikkelingslanden van groot belang. Zij lopen naar schatting 160 miljard dollar aan belastinginkomsten mis, met name omdat multinationale ondernemingen handig zijn in het ontwijken - en soms ontduiken - van belastingen. De belofte van de G-20 om deze praktijken aan te pakken, heeft zich nog niet vertaald in concrete voorstellen die ook de armste landen ten goede komen. Daarom bepleiten wij:

- Een multilateraal akkoord over het uitwisselen van informatie. Op hun bijeenkomst van 4-5 september erkenden de Ministers van Financiën de tekortkomingen van een systeem voor informatie-uitwisseling gebaseerd op bilaterale verdragen. Het onderhandelen van bilaterale verdragen betekent een te grote administratieve last voor ontwikkelingslanden met beperkte capaciteiten op dit terrein.
- Een automatische uitwisseling van informatie tussen belastingautoriteiten. Informatie kan nu alleen op verzoek aangevraagd worden, en hiervoor is gedetailleerde kennis nodig van de belastingdossiers van de betreffende personen en bedrijven. Door de beperkte administratieve capaciteiten van ontwikkelingslanden is het voor hen vaak onmogelijk om informatie uit een ander land op te vragen. Dit probleem kan verholpen worden door over te gaan op automatische uitwisseling van informatie.
- Een wettelijke verplichting voor multinationale ondernemingen om per land waarin zij opereren te rapporteren over gemaakte winsten en betaalde belastingen, zodat het makkelijker wordt om belastingontwijking en -ontduiking bloot te leggen.
- Gezamenlijke inspanningen van de VN, de OESO en andere autoriteiten op het gebied van internationale vennootschapsbelasting om 'transfer pricing' door multinationale ondernemingen effectiever tegen te gaan. Overheden van ontwikkelde en ontwikkelingslanden kunnen hierdoor het mislopen van omvangrijke belastinginkomsten tegengaan.

3. Versterking van de positie van ontwikkelingslanden

De ontwikkelingslanden hebben nauwelijks deel aan de oorzaken van de crises, maar het leidt geen twijfel dat deze juist ontwikkelingslanden ongekend hard treffen. Tegelijk wordt het leeuwendeel van de stimuleringspakketten niet in ontwikkelingslanden uitgegeven. Van het totale pakket van ruim 1.000 miljard dollar dat de G-20 in het voorjaar beloofde, is slechts één twintigste bestemd voor lage-inkomenslanden. Wij vragen ons af hoeveel van deze 50 miljard dollar al is gegeven, en hoeveel daarvan werkelijk nieuw geld is ter aanvulling van eerder toegezegde hulp.

Ontwikkelingslanden stevenen volgens het Global Development Finance rapport van de Wereldbank af op een extern financieringstekort van 352-635 miljard dollar. Hulpstromen kunnen maar een fractie van dat gat dichten. De steun die de G-20 heeft aangekondigd, is bij lange na niet adequaat om de ontwikkelingslanden door deze crisis te slepen. Nederland geeft internationaal het goede voorbeeld door 0,8% van het nationaal inkomen aan hulp uit te geven. Wij hopen dat Nederland zich ook wil inzetten voor alternatieve financieringsstromen, in het

bijzonder:

- In navolging van Duitsland en België, moet Nederland zich uitspreken voor een heffing op valutatransacties. Een heffing van 0,005% heeft geen noemenswaardige marktverstoringe werking en kan bij toepassing op de dollar, euro, yen en Britse pond zo'n 33 miljard dollar per jaar opleveren. Ook andere vormen van internationale heffingen, bijvoorbeeld op de broeikasgasemissies van schepen en vliegtuigen, moeten serieus worden overwogen.
- De totale kosten van adaptatie en mitigatie voor ontwikkelingslanden worden geschat op 150 miljard dollar per jaar. De G-20 moet zich inspannen om dit bedrag beschikbaar te maken, in aanvulling op toegezegde hulpuitgaven (ODA). De middelen voor de financiering van klimaatbeleid moeten worden opgebracht uit heffingen op emissies van broeikasgassen, conform het principe "de vervuiler betaalt".
- Multilaterale financiële instellingen zoals de Wereldbank en het IMF krijgen een centrale rol in het beperken van de gevolgen van de crisis voor ontwikkelingslanden. De G-20 moet deze nieuwe rol aangrijpen om te waarborgen dat niet alleen de geldschietters maar ook de geldnemers een adequate stem krijgen in de bestuursorganen van de multilaterale financiële instellingen. Daarnaast moeten de armste landen bij voorkeur met giften – in plaats van leningen – worden gesteund, opdat nieuwe onhoudbare schulden zoveel mogelijk worden voorkomen.
- Van de 285 miljard dollar aan SDRs die het IMF in de afgelopen weken heeft uitgegeven, gaat maar 7% naar lage-inkomenslanden, terwijl de OESO landen tweederde krijgen toebedeeld. De landen die de extra steun het hardst nodig hebben, krijgen het minst. De OESO landen dienen daarom de helft van de hen toegezegde SDRs over te dragen aan lage-inkomenslanden.